

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Fama.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

ceras non sibi missas, vt legato, mortaliter agit. Nisi quando est superior, vel sub ratihabitione facit, vel in aduertentur sine malitia, vel quando non sunt alicuius importantiæ, cum talis sit puniendus tanquam falsarius, vel crimine stellationatus. Dicit tamen Arch. floren. quod si essent literæ alicuius manifeste aduersarij eius, & aperiret dubitans de aliquo graui malo contra se, non peccaret mortaliter infra literæ. §. 1. Hoc enim non esset contra charitatem, plus enim renetur quis sibi, quam alteri.

5 **APERIENS** literas, & ostendens aduersario mittentis, potest puniri, vt falsarius, argu. in l. 1. §. is qui. ff. ad leg. Cornel. de fals. Qui deposita instrumenta ostendit aduersario (vt solent facere mali notarij, & procuratores) incidit in crimen, vt ibi. in d. l. 1.

6 **APERIENS** literas Papæ non est excommunicatus, cum nō reperiatur, quia talis neque vitiat radendo, neq; apponendo sigillum adulterinum, de quibus iura alleg. loquuntur, ideo quia sumus in pœnis, non debet extensio fieri.

7 **APERIENS** testamentum clausum, punitur pœna falsi, secundū Pa. in d. c. cum olim. quod est speciale in testamento, licet non ostendat, quod in alijs non est sic, vt in d. c. olim.

8 **COMBURENS**, laceras, vel occultans scripturas publicas, vel priuatas, quæ ad alium spectant, ita quod non amplius appareant, punitur crimine falsi, & falsarius est. Barto. in l. Paulus ff. de fal. & vltra pœnam, ad restitutionem totius interesse tenetur: in l. qui tabulas. ff. de furt. quia sufficientem damni causam proximo intulit.

9 **FALSIFICANS** monetā est falsarius, & mortaliter peccat, secundū Ioan. de Imo. in ca. quanto. de iureiur. & per tex. ibi, & tenetur satisfacere persone, vel communitati, vel populo damnificatis. Idem de eo, qui monetam falsam recipit, & postmodum scienter eam expendit, tenetur restituere &c. Si verò expendit monetam plombeam, vel stanneam, debet pu-

niti pœna leg. Cor. de fal. quæ est de portationis, & omnium bonorū publicationis, &c. De pœnis falsificantium monetarum: vide Panor. in c. capit. quanto. Hæc enim non pertinent ad confessorem. At quomodo falsificetur, & quanti ponderis debeat esse, non est præsentis considerationis. Vide tamen Panor. in d. cap. quanto. Tab. ibi. §. 7.

10 **RADENTES**, vel tondentes monetarum etiam subtiliter, sunt falsarij, & tenentur de damno: secundum Panor. in d. c. quanto. in gloss.

11 **FALSIFICANS** mēsuras, vel pœdera, vltra mortale peccatum, tenetur restituere damnum. c. 2. de emp. & ven. idem die de vte falsis scienter, & puniuntur in c. 2. de emp. & vendi. & l. Cornelia. ff. de fal.

12 **INSTRUMENTA** confecta per notarium falsarium, post eius condemnationem commissam in officio tabelionatus, non valent: secus ante condemnationem, etiam quod esset falsus, sed non condemnatus, vel condemnatus, sed non in tali officio: secundum Panor. in c. fraternitatis. de hære. & Barto. in l. 1. ff. ad leg. lul. rep. Quomodo autem instrumentum factum à notario reputetur falsum, vel non. vide Panor. vbi supra, & an per abstractionem vitietur instrumentum. vide gl. in d. c. fraternitatis. & Panor. ibi. non enim multum facit ad confessorem. Quid debeat facere notarius, quando in margine instrumenti oportet aliquid scribere: vide Tab. ver. falsarius. §. 13. Archi. §. is itaque. §. q. 1.

FAMA.

13 **FAMA** à Bartol. sic diffinitur, est communis opinio voce manifestæ ex suspitione proueniens. Intelligence, probabilis: quia si non esset probabilis, sed certa, aut visa à populo, non esset fama, sed notorium, & manifestum. Not. quod nisi sit locutio, non est fama: quia dicitur à fando, vnde ad famam quatuor requiruntur. Primo, quod sit communis opinio. Secundo, quod sit ex suspitione probabilis. Tercio, quod voce manifestetur.

tur.

eur. Quarto, sit ab omnibus, vel maiori parte. Ideo dicta paucorum non infamant: secundum Panor. in d. c. tua. de spon. quamvis causent rumorem: qui in hoc differt a fama.

² Ad probandam famam duo testes sufficiunt. ff. de testi. l. 3. quamvis admittatur probatio in contrarium, quod si fuerit clarius, offuscatur effectus primæ. Infamia autem est læsæ dignitatis qualitas, vita, moribusque reprobata, per argumentum a contrario.

³ Quia fama non est necessaria propter nos, sed propter alios, ideo eam appetere propter se, pertinet ad inanem gloriam, sed propter alios, ad charitatem pertinet. Ex S. Thom. secunda secundæ. q. 73. arg. 2. ne scandalizentur, & peccandi occasionem sumant.

⁴ Quando quis est inter tales, qui parati sunt prosequi diffamationem, & ex non defensione famæ, debet sequi magnum detrimentum, si non defendit famam suam cum possit bono modo, videtur mortaliter peccare, & sic videtur loqui c. non sunt audiendi. 21. q. 2. & capit. iubemus. de conditio. distinctio 1. Si autem sumus inter tales, qui non sunt parati sequi diffamationem, sed tantum reprehendere, sufficiat nobis conscientia nostra. Et sic intellige capitulum quod obest homini. 11. q. 3. Debet quilibet curare de bona fama, ne alij de eo scandalizentur, aliter peccat, maxime quando sunt tales persone, quibus ex officio spectat providere saluti animarum: ut sunt prelati. infra, vindictio per totum. Vide aliquid in ver. scandalum. §. 5. & 6. Quomodo debeat restituere fama, infra, restitutio. §. 41. Quod autem aliquod est certum, vel visum a populo, non est de eo fama, sed manifestum, & notorium dicitur, ut si quis publice teneat mensam ad usuram.

FAMILIA.

¹ Paterfamilias tenetur ad ministrare necessaria ad vitam, & ad disciplinam, tam verbo, quam exemplo morum, & nota §. necesse 47. dist. aliter mortaliter peccat, nisi aliqua circumstantia excuset, ut necessitas, &

huiusmodi, & sic intellige capitulum. duo ista. 23. q. 4. & eo modo tenetur ad disciplinam morum, sicut ad educationem corporalem, & non servans, est infidelis: ut dicitur 1. Ti. 5. Qui curam suorum, & maxime domesticorum non habet, fidem negavit, & c. non solum de filiis intelligitur, sed etiam de alijs, ut de vxore, & seruis.

² Paterfamilias non tenetur de expensis magnis famuli infirmus, quem salario conduxit: secundum Bartol. si cum dote. §. sui autem. ff. solut. matri. Si autem esset in extrema necessitate, teneretur ei, non ut famulo, sed ut pauperi ex præcepto charitatis. Quod autem ad salarium non tenetur secundum Ioann. Andr. Panor. & communiter Doctores. in c. 1. de cle. agro. quia casus contingens in persona quæ locavit operas suas, liberat conductorem a præstatione mercedis. l. si vno. §. item cum quidam. ff. locat. Quod tamen limitat Panormita. ubi supra, quando salarium debetur tantum ratione persone, & non ratione aliorum: ut si iudex cui debetur salarium, non tantum pro se, sed etiam ratione familie, quam tenet: etiam quod infirmetur, debet habere salarium. l. pecunia. in prin. ff. de condit. ob caus. Si autem esset consuetudo ut etiam infirmanti famulo daretur salarium, secunda est: secundum Sal. in l. licet. C. locat.

³ Si promisit famulus servitio vno anno, & pro parte fuit infirmus, non tenebitur tractato anno supplere tempus: secundum glo. in cap. si propter. de rescript. lib. 6. ff. de statu lib. l. cum hæres. §. Stichus.

⁴ Si promisit stare per annum cum sorte, & stetit tantum per sex menses, non poterit habere medietatem salarii, si in hyeme stetit: secundum Bartol. in l. diuortio. §. quod in anno. ff. solu. matri. sed habebit ad arbitrium boni viri facta bona computatione. ergo si stetit in æstate tantum, habebit plus medietatis salarii ad arbitrium, & c. argumentum a contrario.